

Hr Urmas Kruise
Minister
Maaeluministeerium
info@agri.ee

Meie: 09.02.2016 nr 1-2/2153

Hr Marku Lamp
Asekantsler
Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee

Eesti Keskkonnaühenduste Koja ettepanekud Maaelu Arengukava 2014-2020 muutmiseks.

Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO) esitab maaelu arengukava (edaspidi MAK) 2014-2020 muudatuste paketi täiendamiseks järgmised ettepanekud. Need olid suuliselt arutlusel ka 3.02.2016 toimunud MAK seirekomisjoni istungil.

1. EKO teeb ettepaneku allmeetme 10.1.7 - Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus laiendamiseks väljapoole Natura 2000 võrgustikku ja teisi kaitstavaid alasid.

2012. aastal Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud looduskaitse arengukavas aastani 2020 ning selle alusel aastateks 2014–2020 koostatud poollooduslike koosluste tegevuskavas on seatud eesmärk laiendada regulaarselt hooldatavate pürandkoosluste pindala kaitsealadel 2020. aastaks 45 000 ha-le. Euroopa Liidu lõppenud rahastamisperioodil 2007–2013 oli MAKis nähtud ette toetada 35 000 ha pürandkoosluste hooldamist. Tegelikult rahastati 2013. aastal umbes 25 000 hektari hooldust ehk 70% kavandatud pindalast. Uue MAK poolloodusliku koosluse hooldamise toetusmeetme eelarve võimaldab toetada kuni 40 000 hektari pürandkoosluste hooldamist.

Kuna hooldatavate poollooduslike koosluste (PLK) pindala on viimasel paaril aastal olnud kasvuta või isegi veidi langenud, on väga tõenäoline, et ainult kaitstavatel aladel paiknevate koosluste arvel MAK-i eesmärki 40 000 ha ei täideta ja pikemas plaanis jätkusuutlikumgi on eesmärgi täitmisel arvesse võtta ka väljaspool kaitstavaid alasid paiknevad PLK-d, mille looduskaitseväärus on piisavalt kõrge, mida juba hooldatakse või millel hooldamise alustamine ei vaja suuri täiendavaid investeeringuid.

Eeldus on täiendav hoolduskõlbulike poollooduslike alade kandmine keskkonnaregistrisse.

2. EKO teeb ettepaneku täiendada meetme M12 – Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused (artikkel 30) allmeedet 12.2 Natura 2000 toetus erametsamaale selliselt, et

toetuskõlblikud oleks ka väljaspool Natura 2000 võrgustikku asuvad sihtkaitsevööndi piirangutega erametsamaad.

EKO teeb ettepaneku arvata Natura 2000 metsatoetuse puhul toetuskõlblike alade hulka ka looduskaitsete piirangutega alad väljaspool Natura 2000 võrgustikku. EKO on seisukohal, et see ettepanek on igati põhjendatud, kuna muudatuse tegemine leevendab oluliselt metsaomanike olukorda, kelle mets ei asu Natura 2000 alal, kuid kes taluvad sarnaseid piiranguid. Eraomanike ebavõrdsele kohtlemisele on õigustatult tähelepanu juhtinud peale metsaomanike ühenduste ja Omanike Keskliidu ka Õiguskantsler, kes oma 08.05.2014 märgukirjas Natura 2000 toetused¹ märkis järgmist: *Looduskaitsete kitsenduste seisukohast sarnases olukorras olevate maaomanike erinev kohtlemine nende kitsenduste hüvitamisel kujutab endast PS §12 sätestatud võrdsuspõhiõiguse riivet. Leian, et olukorras, kus Eestil ei ole EL õigusest tulenevat kohustust Natura 2000 toetusi maksta, vaid riik on otsustanud seda vabatahtlikult teha, on riigil põhiseadusest lähtuv kohustus teha kõik võimalik, et tagada toetuste andmisel kooskõla mitte üksnes EL õigusega vaid ka Eesti põhiseadusega, sh põhiseaduse võrdsuspõhiõigust ette nägevate sätetega.*

Rahastamiskõlblikkus:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 30 punkti 6 järgi võivad toetust saada järgmised alad:

a) direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ kohaselt määratud Natura 2000 põllumajandus- ja metsaalad;

b) muud piiritletud looduskaitsealad, mille puhul põllumajandusele või metsadele kohaldatakse keskkonnapiiiranguid seoses direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisega, tingimusel et kõnealused alad ei ületa ühe maaelu arengu programmi kohta 5 % Natura 2000 territoriaalsesse kohaldamisalasse kuuluvatest aladest; /---/

Väljaspool Natura 2000 alasid asuvate piirangutega erametsade pindalast mahuvad 5% piiresse ilmselt sihtkaitsevööndi kaitsekorruga alad. Peame otstarbekaks eelkõige sihtkaitsevööndite piirangute kompenseerimist, kuna sealne kaitsekord välistab majandustegevuse.

EKO esialgsel hinnangul ei pea meie ettepanekute rakendamiseks suurendama meetmete eelarveid, vaid täiendavate kriteeriumite rakendamisel saab maksta toetusi nimetatud meetmete eelarvete piires.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Riho Kinks
EKO koordinaator

Kaja Peterson
kaja.peterson@seit.ee

¹ http://oiguskantsler.ee/sites/default/files/field_document2/6iguskantsleri_margukiri_natura_2000_toetused.pdf

Eesti Keskkonnaühenduste Koda ühendab kümmet keskkonnaorganisatsiooni: Eestimaa Looduse Fond, Eesti Ornitoloogiaühing, Eesti Roheline Liikumine, Balti Keskkonnafoorum, Eesti Üliõpilaste Keskkonnakaitse Ühing "Sorex", Läänerannik, Nõmme Tee Selts, Säästva Eesti Instituut, Pärandkoosluste Kaitse Ühing, Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering. EKO eesistuja 2016. aastal on Eesti Ornitoloogiaühing.